

Zin en onzin over ventilatie en scholen, deel 2

Door: dr. ir. N.P.M. Scholten, senior expert ERB
m.m.v. ing. W.F. de Gids, Ventguide

1. Introductie

Na het verschijnen van de nieuwsbrief 2020-ERB-p014 zijn er nog enige vragen naar voren gekomen die in deze nieuwsbrief worden beantwoord. Zo is er een hardnekkig misverstand over waar bestaande scholen aan moeten voldoen.

2. Vragen en antwoorden

Door het ministerie van OCW worden scholen verplicht om voor 1 oktober 2020 te controleren of de ventilatievoorzieningen voldoen aan de wettelijke eisen uit het Bouwbesluit 2012. Hierin onderscheiden we op hoofdlijnen twee categorieën:

A. Nieuwbouw:

- Voor scholen die een vergunningaanvraag hebben van na 1 april 2012 geldt voor luchtverversing een eis van $8,5 \text{ dm}^3/\text{s}$ per persoon.

OPMERKING ERB

De strengste eis voor een verblijfsgebied en verblijfsruimte geldt. Dit kan wel problemen opleveren bij toepassing van de mogelijkheid van vrije indeelbaarheid die het Bouwbesluit 2012 biedt.

B. Bestaande bouw (uitgesplitst naar twee toepassingen van de regelgeving):

- Voor bestaande-scholen geldt volgens het Bouwbesluit 2012 voor luchtverversing een eis van $3,44 \text{ dm}^3/\text{s}$ per persoon alvorens de gemeente tot een aanschrijving kan overgaan.
- Voor bestaande gebouwen die onder een eerdere versie van het Bouwbesluit of daarvoor zijn gebouwd gelden de nieuwbouweisen die golden op het moment van de vergunning, dan wel verbouwaanvraag als die verbouwing ook betrekking had op de

ventilatie. Voor scholen waarvoor een bouwvergunning is aangevraagd tussen 1992 en 2012 zijn de eisen te ontlelen aan het Bouwbesluit (1992). Gekwantificeerde eisen voor scholen zijn er na Stb. 2015, 195, dat op 15 december 1995 in werking is getreden, te ontlelen aan het Bouwbesluit (1992) en na 1 januari 2003 aan het Bouwbesluit 2003. Voor verblijfsgebieden met een bezetting tussen de 0,75 en 0,3 persoon per m² was de eis 3,5 dm³/s per m² en voor verblijfsgebieden met een bezetting tussen de 2 en 0,75 persoon per m² was de eis 8,8 dm³/s per m². Voor leslokalen waren deze getallen 2,8 dm³/s per m² en 7 dm³/s per m². Uitgaande van wat voordien in artikel 115 van de gemeentelijke bouwverordening¹ stond, was de invulling van de eis tussen 1 oktober 1992 en 15 december 1995 7 tot 14 dm³/s per persoon. Die eis gold namelijk ook vóór 1 oktober 1992, de invoeringsdatum van het Bouwbesluit. Wordt aan deze eisen vandaag de dag niet voldaan, dan is er in strijd met het Bouwbesluit en de bouwverordening gebouwd of verbouwd. Bouwen in afwijking van de vergunning is niet toegestaan.

Naast het Bouwbesluit geldt ook dat Arbo-eisen wettelijk verplicht zijn. In het Arbobesluit is geregeld dat daarvoor de eisen uit het Bouwbesluit gelden. Voor scholen zijn deze eisen ook vastgelegd in de Arbocatalogus voor het PO (primair onderwijs ofwel basis- en speciaal onderwijs) en VO (voortgezet onderwijs).

De hierboven gegeven eisen aan de minimum ventilatiecapaciteit zijn echter niet de enige wettelijke eisen. Zie publicatie 2020-ERB-P014 van 19 augustus 2020, voor een meer complete uitleg, te vinden op <https://www.bouwregelwerk.org/actueel/>.

Wij merken op dat de wettelijke eisen geen gezond binnenklimaat garanderen onder alle omstandigheden. Het Bouwbesluit 2012 gaat uit van een redelijk gebruik van de voorzieningen. Het geeft eisen die onder vrijwel alle omstandigheden realiseerbaar zijn bij correct gebruik. Daarnaast geldt voor bestaande bouw (gerealiseerd voor 01.10.1992) geen comfort eis. Meestal wordt reeds aan de capaciteitseisen voldaan indien één van de ramen te openen is. Bij het gebruik van ramen met openingen die lager dan 2,4 m boven vloerniveau zijn gelegen, kunnen bij lagere buitentemperaturen, bijvoorbeeld lager dan ca. 12 °C, tochtklachten optreden en zal het raam hoogstwaarschijnlijk worden gesloten. Bij alles gebouwd onder het Bouwbesluit 2012 zou dat niet mogen voorkomen, omdat het Bouwbesluit daartoe vanaf 1 oktober 1992 eisen kent.

De ventilatie-eisen zijn gebaseerd op beperken van geurhinder ten gevolge van menselijke aanwezigheid en de afvoer van vocht in natte ruimtes als wc's, keukens en badkamers. Als

¹ Ontleend aan de Modelbouwverordening van de VNG.

graadmeter wordt de CO₂-concentratie in de lucht aangehouden. Voor scholen is deze gesteld op 1200 ppm².

C. Samenvatting

De kans is dus klein dat er scholen worden aangetroffen die niet aan de bouwkundige en installatietechnische eisen van het Bouwbesluit 2012 voldoen, tenzij geen onderhoud is uitgevoerd of de installatie afwijkt van wat bij de bouwaanvraag is ingediend. Er is dus geen aanleiding om nu massaal alle ventilatievoorzieningen van scholen aan te passen. Het correct gebruiken van de voorzieningen verdient aandacht en goede voorlichting.

² Zie TNO rapport 94-BBI-R1537.